

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та

навчальної роботи

О.Б. Жильцов

20 19р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА

для студентів 2 курсу

галузі знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальності 024 Хореографія

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія

Київ – 2019

Розробники:

Грек В.А, старший викладач кафедри хореографії

Викладачі: Грек В.А, старший викладач кафедри хореографії

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри хореографії

Протокол від 29.08 20 19 р. № 8Завідувач кафедри Медвідь Т.АРобочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 024.00.01
Хореографія (за видами) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 29.08.2019рГарант освітньої професійної програми Медвідь Т.А

Робочу програму перевірено _____

Заступник директора Таранник А.О.

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

На 20__/20__ н.р _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

На 20__/20__ н.р _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

На 20__/20__ н.р _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів, годин	17 кредитів 510 год
Курс	2
Семестр	3,4
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	6 (3/3)
Обсяг годин, в тому числі:	180 (90/90)
Аудиторні	68/72
Модульний контроль	4/6
Семестровий контроль	18/12
Самостійна робота	-
Форма семестрового контролю	екзамен/залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Мистецтво балетмейстера» є профільною в системі професійної підготовки майбутніх хореографів. Ця дисципліна спирається на знання, сформовані під час вивчення інших теоретичних та практичних дисциплін та передбачає використання студентами їх під час створення творчого проекту – хореографічної композиції.

Метою курсу є високоякісна хореографічна підготовка студентів до створення хореографічних композицій в різних стилях, видах та жанрах хореографічного мистецтва, формування балетмейстерського світобачення.

Головним завданням курсу мистецтва балетмейстера є формування здатності правильно використовувати знання сучасного лексичного матеріалу хореографії під час постановчої діяльності. Студент повинен ознайомитися з основними поняттями балетмейстерського мистецтва, з основними законами та прийомами постановки хореографічного твору, оволодіти знаннями, уміннями, прийомами та навичками постановки хореографічного твору.

У результаті вивчення студенти здобувають наступні компетентності:

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність бути критичним і самокритичним;
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- Здатність виявляти ініціативу та підприємливість;
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- Здатність здійснювати ефективний комунікативний процес;

Фахові компетентності:

- Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури;
- Здатність розуміти теорію та практику хореографічного мистецтва, усвідомлювати його як специфічне творче відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах;
- Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної);
- Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності;
- Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини;
- Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції;

- Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа- мистецтва і т. ін.) в процесі створення хореографічного твору, його реалізації і презентації;
- Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу;
- Здатність демонструвати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, вміти застосовувати їх як виражальний засіб;
- Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- Володіти знаннями в галузі історії мистецтв і використовувати їх з метою визначення виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту;
- Визначати хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрямки, стилі хореографії;
- Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- Сприймати інформацію, творчо її переосмислювати та застосовувати в процесі виробничої діяльності;
- Володіти принципами створення хореографічного твору;
- Формулювати тему, ідею, надзавдання хореографічного твору, розробляти сценарно-композиційний план;
- Інтерпретувати задану тему хореографічного твору використовуючи традиційні та інноваційні технології відповідно до творчої особистості автора;
- Аналізувати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності;
- Використовувати у навчальній, постановочній, репетиційній діяльності традиційні та інноваційні методи хореографічної педагогіки;

- Застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності відповідно до конкретних виробничих обставин;
- Відтворювати запропонований хореографом текст, забезпечуючи професійний рівень виконання, емоційну та акторську виразність;
- Застосовувати різноманітні танцювальні техніки в процесі виконавської та балетмейстерської діяльності;
- Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

Навчання з дисципліни «Мистецтво балетмейстера» відбувається у формі лекційних занять, практичних занять, семестрового контролю, самостійних робіт та модульних контрольних робіт.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів, тем	СЬОГО	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:	МО	СТ	ІЙ

		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 Творча майстерня балетмейстера							
Тема1 Інструментарії балетмейстера	22	2		20			
Тема 2 Складання пластичних мотивів танцю за напрямками	26	2		16			
Тема 3 Специфіка роботи з малою хореографічною формою	20			28			
Модульний контроль	4						
Семестровий контроль	18						
Разом за 3 семестр	90	4		64			
Змістовий модуль 2 Композиційна побудова хореографічного твору							
Тема 1 Малюнок танцю як складова хореографічної композиції	22	2		18			
Тема 2 Робота з предметом. Предмет за призначенням та не за призначенням.	26	2		10			
Тема3 Постановка масової хореографічної композиції.	36			40			
Модульний контроль	6						
Семестровий контроль	12						
Разом за 4 семестр	90	4		68			
Разом за рік	180	8		132			

5.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Творча майстерня балетмейстера

Тема 1. Інструментарії балетмейстера

Лекційний модуль:

Лексика танцю, варіювання лексики.

Практичний модуль:

1. Варіювання , як засіб збагачення лексики танцю.
2. Буквальний повтор, та варіювання за принципами
3. Канони. Канон звуження , канон розширення.
4. Поліфонічні прийоми .

Тема 2. Складання пластичних мотивів танцю.

Лекційний модуль:

Пластичний мотив танцю, як характеристика стильового сприйняття.

Практичний модуль:

1. Складання танцювальних комбінацій з класичного танцю
2. Складання танцювальних комбінацій з народно-сценічного танцю
3. Складання танцювальних комбінацій з сучасного танцю

Тема 3. Специфіка роботи з малою хореографічною формою

Практичний модуль:

1. Робота над постановкою соло
2. Дуетна форма. Специфіка хореографічної побудови етюд.
3. Тріо
4. Квартет. Особливості постановки квартету.

Змістовий модуль 2 Композиційна побудова хореографічного твору.

Тема 1. Малюнок танцю, як складова хореографічної композиції.

Лекційний модуль:

Малюнок танцю, види та форми.

Практичний модуль:

1. Проста форми малюнків.
2. Лінійна та кругова форма малюнку.
3. Симетричність та асиметричність малюнка танцю
4. Малюнок танцю та логічність композиційного переходу.

Тема 2. Робота з предметом. Предмет за призначенням та не за призначенням.

Лекційний модуль:

Специфіка роботи з предметом.

Практичний модуль:

1. Предмет, його робота в хореографічній композиції.

2. Робота з предметом за призначенням
3. Робота предмета не за призначенням.
4. Поняття інтерпретації та стилізації.

Модуль самостійної роботи: написати конспект вивченого матеріалу.

Тема3. Постановка масової хореографічної композиції.

Практичний модуль:

1. Підготовчий етап. Вибір теми, форми, музичного матеріалу, елементів художнього рішення.
2. Написання лібрето.
3. Архітектоніка власної хореографічної композиції.
4. Композиційна побудова номеру.
5. Аналіз та коригування роботи.

Модуль самостійної роботи: постановка хореографічного номеру.

6.Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	Модуль 2

			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	2	2	2	2
2.	Відвідування практичних занять	1	32	32	34	34
3.	Робота на практичних заняттях	10	32	320	34	340
4.	Виконання самостійної роботи	5	-	-	-	-
5.	Виконання модульної роботи	25	2	50	3	75
Разом			-	404	-	451
<p>Максимальна кількість балів: За третій семестр 404 За четвертий семестр 451</p>						
<p>Розрахунок коефіцієнта: Третій семестр $404/60 = 6.73$ За другий семестр $451/100 = 4.51$</p>						

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

На I змістовий модуль заплановано 2 модульні контрольні роботи, на II змістовий модуль – 3.

Модульна контрольна робота №1

Форма: практичний показ. Максимальна кількість балів – 25.

Практичне виконання поставленого завдання.

Модульна контрольна робота №2

Форма: практичний показ. Максимальна кількість балів – 25.

Завдання:

Продемонструвати власно створений пластичний мотив танцю за завданням.

Модульна контрольна робота №3

Форма: практичний показ. Максимальна кількість балів – 25.

Практичний показ малих хореографічних форм.

Модульна контрольна робота №4

Форма: практичний показ. Максимальна кількість балів – 25.

Завдання:

Продемонструвати власно створений етюд з використанням предмету.

Модульна контрольна робота № 5

Форма: практичний показ. Максимальна кількість балів – 25.

Завдання:

Постановка масової хореографічної композиції.

Критерії оцінювання МКР

Кількість балів	Роз'яснення
23-25 балів	Студент технічно та якісно демонструє створені етюди, сценічно та методично вірно виконує лексику. Емоційно передає образ (якщо він передбачений завданням), використовуючи засоби сценічної виразності. Чітко та впевнено виконує рухи в гармонійному поєднанні з музичним матеріалом.
19-22	Студент на достатньому рівні демонструє створені етюди. Пластичні мотиви відповідають вимогам виконання методичного та технічного характеру. Чітко та впевнено виконує рухи в гармонійному поєднанні з музичним матеріалом.
15-18	Студент допускає незначні помилки в виконаному завданні, аналізує та знаходить причинні наслідки, що впливають на загальний результат виконання руху.

10-14	Створені студентом етюди мають цілісну структуру, проте наявні методичні та технічні порушення при виконанні комбінацій. Рівень виконавської майстерності на слабкому рівні.
7-9	Виконання власно створених етюдів на слабкому рівні. Допущені помилки при виконанні комбінацій, що не відтворюють поставлені завдання.
1-6	Студент не знає програмного матеріалу. Не зміг створити етюди відповідно до вимог викладача.

6.4 Навчально-методична карта дисципліни «Мистецтво балетмейстера»

Разом: 180 год., лекційні заняття – 8 год., практичні заняття – 132 год.,
семестровий контроль – 30 год., модульний контроль – 10 год.

Модулі	Змістовий модуль I (3 семестр)	Змістовий модуль II (4 семестр)
Назва модуля	Творча майстерня балетмейстера	Композиційна побудова хореографічного твору.
Кількість балів за модуль	<i>404</i>	<i>451</i>

Лекційні заняття	Тема 1 Інструментарії балетмейстера. <i>(відвідування – 1 бал)</i> Всього – 1 бал	Тема 2 Складання пластичних мотивів танцю за напрямами <i>(відвідування – 1 бал)</i> Всього – 1 бал		Тема 1 Малюнок танцю як складова хореографічної композиції <i>(відвідування – 1 бал)</i> Всього – 1 бал	Тема 2 Робота з предметом. Предмет за призначенням та не за призначенням. <i>(відвідування – 1 бал)</i> Всього – 1 бал	
Теми практичних занять	Тема 1 Інструментарії балетмейстера <i>(відвідування – 1 бал)</i> 10 балів за роботу Всього – 110 балів	Тема 2 Складання пластичних мотивів танцю за напрямами <i>(відвідування – 1 бал)</i> 10 балів за роботу Всього – 88 балів	Тема 3 Специфіка роботи з малою хореографічною формою <i>(відвідування – 1 бал)</i> 10 балів за роботу Всього – 154 бали	Тема 1 Малюнок танцю як складова хореографічної композиції <i>(відвідування – 1 бал)</i> 10 балів за роботу Всього – 99 балів	Тема 2 Робота з предметом. Предмет за призначенням та не за призначенням. <i>(відвідування – 1 бал)</i> 10 балів за роботу Всього – 55 балів	Тема 3 Постановка масової хореографічної композиції <i>(відвідування – 1 бал)</i> 10 балів за роботу Всього – 220 балів
Самостійна робота	-	-	-	-	-	-
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1,2 (50 балів)			Модульна контрольна робота № 3,4,5 (75 балів)		
Коефіцієнт	Третій семестр 404/60 = 6.73			За четвертий семестр 451/100 = 4.51		

6.5 Семестровий контроль та критерії оцінювання

Форма семестрового контролю – екзамен (3 семестр). Практичний показ. До складання екзамену допускаються студенти, які протягом семестру виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою програмою навчальної дисципліни «Мистецтва балетмейстера» 2 курс, і які за результатами проміжного контролю сумарно набрали не менше 35 балів. Студенти, які набрали менше ніж 35 балів, до екзамену не допускаються.

Завдання: продемонструвати власно створену постановку (мала хореографічна форма).

Критерії оцінювання

40-30 балів. Постановка студента відповідає вимогам навчальної програми. На основі здобутих танцювальних знань, вмінь та навичок, самостійно та на високому рівні здійснює постановочно-творчу діяльність. При побудові хореографічного твору студент дотримується основних законів драматургії з урахуванням специфіки лексичної основи, що відповідає напрямку хореографії. Засобами хореографічного мистецтва розкриває зміст твору, використовуючи принципи хореографічної виразності. Музичний матеріал твору відповідає напрямку та драматургії хореографічного твору. Застосовує широкий спектр інструментаріїв постановки номеру.

29-19 балів. Постановча робота здійснена на достатньому рівні. Студент в своїй роботі розкриває загальні етапи роботи балетмейстера. Драматургія номеру має незначні помилки та відхилення від основної дії. Образи, що використані в хореографічному творі розкриті частково. Лексичний матеріал побудований з урахуванням напрямку хореографії, але не повністю розкриває зміст номеру. Спектр інструментаріїв використаний балетмейстером на достатньому рівні.

18-9 балів. Постановка хореографічного твору студента виконана на низькому рівні. Основні етапи побудови хореографічного твору виконані з помилками, що порушують цілісність сприйняття номеру. Пластична основа танцю частково відповідає загальній концепції твору, виконується не чітко та не музично. Образи, що використовує постановник не розкриті засобами хореографічної виразності. Музичний матеріал, що використовує постановник не розкритий засобами пластичного рішення.

8-1 бал. Студент на слабкому рівні демонструє власну постановку. Хореографічний твір поставлений з грубими помилками основних законів драматургії хореографічного твору. Номер не розкриває зміст та ідею, обрану постановником ні в лексичному, ні в драматургічному співвідношенні. Музичний матеріал не відповідає ідеї номеру, використана лексика йде в розріз з загальним сприйняттям твору.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре Добре	82-89 75-81
Задовільно Достатньо	69-74 60-68
Незадовільно	0-59

7 Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Захаров Р. Искусство балетмейстера–М.: Искусство, 1954.
2. Захаров Р. Сочинение танца. Страницы педагогического опыта. - М.: Искусство, 1983.
3. Захаров Р. Работа балетмейстера с исполнителем. - М.: Искусство, 1967.
4. Балет. Энциклопедия (под редакцией Ю. Григоровича) – М.: Советская энциклопедия, 1980.
5. Сломинский Ю. Драматургия балетного театра XIX века. – М., 1977.

Додаткова література:

1. Добровольская Г. Н. Танец, пантомима, балет. – Л.: Искусство, 1975.
2. Кандинский В. Точка и линия на плоскости. – СПб.: Азбука-классики, 2004.
3. Кристи Г. В. Основы актёрского мастерства. – М.: Советская Россия, 1970.
4. Лопухов Ф. Хореографические откровения. - М.: Просвещение, 1971.
5. Мочанов Ю. А. Композиция сценического пространства. – М.: Просвещение, 1981.
6. Музыка и хореография современного балета. Сборник статей. Вып.2. – Л., 1977.
7. Новерр Ж. Ж. Письма о танце и балетах. – Л.-М., 1965.